

Position paper

Opmerkingen VNG bij de begroting Justitie en Veiligheid

In week 47 (19 – 22 november) behandelt u de Begroting Justitie en Veiligheid (35000 VI). De VNG vraagt uw aandacht voor deze onderwerpen:

1. Ondernijning

- Een effectieve aanpak vraagt dat we aan de voorkant van het probleem komen en in staat zijn de werkwijzen en de businessmodellen van criminelen te doorbreken. Dit kan alleen met gerichte structurele capaciteit en financiering worden gerealiseerd. De tijdelijke impuls van 100 miljoen euro in de voorliggende begroting is hiervoor niet voldoende.

2. Cannabis: Experiment gesloten coffeshopketen

- Er is meer ruimte nodig voor deelname gemeenten

- Betrek consumenten bij de inrichting van het experiment (consumentenpanel)
- Er is meer ruimte nodig voor lokaal maatwerk van gemeenten

3. Drugsdumpingen

- Wentel de kosten niet af op onschuldige grondeigenaren en decentrale overheden. U heeft de mogelijkheid om de financiering structureel, op landelijk niveau te borgen.

4. BOA's

- Zet gemeentelijke BOA's in op de verkeershandhaving om het tekort aan politiecapaciteit te compenseren.

1. Ondernijning

Dit Kabinet trekt incidenteel 100 miljoen euro uit om ondernijvende criminaliteit tegen te gaan. Alle regio's en landelijke partijen zijn druk bezig met het maken van de versterkingsplannen die uit het ondernijningsfonds zullen worden gefinancierd. Het uitvoeren van deze plannen zal een impuls kunnen geven aan het versterken van de aanpak van ondernijning in relatie tot drugs in de komende drie jaren. Echter: wanneer we niet ook zorgen voor structurele middelen, zal het door het incidentele karakter van het ondernijningsfonds slechts bij een tijdelijke impuls blijven. Wij geven u in overweging de minister te verzoeken om substantiële structurele financiering te realiseren zodat de capaciteit structureel versterkt

wordt, zowel op het gebied van intelligence (er zijn ervaren en specialistische analisten nodig), als op het gebied van (strafrechtelijke, bestuurlijke en financiële) handhaving en opsporing. Dit geldt zeker ook voor gemeenten.

2. Cannabis: experiment gesloten coffeshopketen

De VNG is positief kritisch over de inhoud van het wetsvoorstel uniform gesloten coffeshopketen. Wij zijn blij met de voortvarendheid waarmee het traject is gestart en hebben geconstateerd dat veel van onze punten door de minister ter harte zijn genomen. We zijn benieuwd naar de uitwerking van de AMvB bij het voorstel en geven u in dit verband 3 punten mee ter overweging.

1. Deelname gemeenten

Wij zien het maximaal aantal deelnemende gemeenten dat wordt genoemd in het wetsvoorstel als een gemiste kans. Zoals de adviescommissie Knottnerus al stelde, zien wij het vastleggen van het aantal deelnemende gemeenten op dit moment als voorbarig. Het is nog de vraag of dit maximum afdoende zal zijn voor de ambities die er zijn voor zinvolle effectmeting. Dit is afhankelijk van de deelname van gemeenten en bijbehorende gemeentekennmerken als geografische spreiding, aantal inwoners en vooral ook het aantal verkooppunten/coffeeshops in de gemeente.

2. Consumentenpanel

Wij adviseren de minister ook een consumentenpanel te gaan organiseren in het experiment. Voor de kans van slagen van het experiment is het essentieel dat er diversiteit en kwaliteit van aanbod is gegarandeerd en dat de wensen en behoefte van consumenten worden meegenomen. Het werkt het beste om consumenten direct te betrekken bij de voorbereiding en tijdens het experiment.

3. Lokale ruimte in experiment

De minister geeft aan dat in principe alle verkooppunten binnen een gemeente deel moeten nemen aan het experiment. In de Kabinetsreactie op het adviesrapport Knottnerus wordt ruimte geboden aan het stellen van aanvullende lokale voorwaarden. Bij het opstellen van de AMvB wordt de mogelijkheid geboden coffeeshops die niet aan de eisen voldoen uit te sluiten van het experiment. De minister doet in de kabinetsreactie een handreiking om in overleg met gemeenten hier naar te kijken. Wij zijn blij hier mee en zien hierin een mogelijkheid om een schone sector te creëren.

3. Drugsdumpingen

Drugsdumpingen zijn een groot probleem voor terreinbeheerders en particuliere grondbezitters. Boeren, boswachters, ondernemers en inwoners worden steeds vaker geconfronteerd met giftig drugsafval dat op hun terrein is gedumpt door criminelen. Een triest dieptepunt is inmiddels bereikt met dumpingen en brandstichtingen in woonwijken. Het aantal dumpingen neemt elk jaar toe en het is niet te verwachten dat het minder zal worden. Daarmee groeit het landelijke probleem gemeenten en de samenleving boven het hoofd. De kosten om de vaten met chemicaliën te laten opruimen, kunnen oplopen tot in de tienduizenden euro's als ook de bodem moet worden gesaneerd. In 2014 heeft I&W een tegemoetkoming in de kosten geregeld middels een cofinanciering van 50% van de kosten. Deze regeling is helaas

gestopt, ondanks een onderuitputting door de te lage tegemoetkoming voor gedupeerden en de complexe aanvraagprocedure.

Grondeigenaren en gemeenten draaien nu op voor de aanzienlijke kosten. Dit is niet rechtvaardig. De VNG wil, samen met Landschappen NL, Natuurmonumenten, Federatie Particulier Grondbezit (FPG), Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) en Unie van Waterschappen (UvW), u vragen de minister te verzoeken de regeling structureel en vereenvoudigd voort te zetten. Dat kan Rijksbreed in samenwerking met BZK en J&V, de praktijk vereist immers het loslaten van individuele begrotingen. Dat Nederland het centrum is van de wereldproductie van synthetische drugs kan niet op de decentrale overheden en grondeigenaren worden afgewenteld.

4. BOA's

Veilige steden en dorpen; dat is waar gemeenten voortdurend aan werken. De regering geeft hoge prioriteit aan verkeersveiligheid door het Manifest Verkeersveiligheid : een nationale prioriteit geheel over te nemen. Gemeenten delen de ambities op het terrein van verkeersveiligheid. Dit betekent dat gemeenten onder de paraplu van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 graag met de andere decentrale overheden en Rijk aan de slag willen om een trendbreuk voor verkeersveiligheid te realiseren. Gemeenten ondersteunen van harte de risicogestuurde aanpak, die meer gericht is op preventie. Dit vraagt wel om passende kaders en middelen die bijdragen om daadwerkelijk te komen tot de gewenste trendbreuk.

Voor een risico gestuurde aanpak is een landelijke dataset en -analyse essentieel. Daarmee is een analyse van de aan te pakken punten per regio, provincie, gemeente of wijk mogelijk. Eén op de drie Nederlanders ondervindt verkeersoverlast in de directe leefomgeving. Voor de handhaving van verkeersveiligheid is echter te weinig politiecapaciteit beschikbaar. In onze ogen moeten daarom ook gemeentelijke BOA's ingezet kunnen worden. We hebben nog geen concrete toezegging dat de handhaving in het verkeer wordt verbeterd. Daarnaast zijn passende financiële randvoorwaarden nodig om gemeenten te ondersteunen. Immers, een kwaliteit-simpuls met name voor infrastructuur vergt een forse extra investering, die als gevolg van teruglopende budgetten niet door alle provincies en gemeenten zijn op te brengen.

November 2018